

Werk

Titel: Ad Emin. et Rev. principem Carolvm S. R. E. Card. Rossettv[m] Episcopvm faventinu

Jahr: 1646

Kollektion: Zoologica

Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen

Werk Id: PPN367611805

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611805>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611805>

LOG Id: LOG_0129

LOG Titel: De Vespertilione. Cap. I.

LOG Typ: chapter

Übergeordnetes Werk

Werk Id: PPN367611716

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611716>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611716>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

VLYSSIS ALDROVANDI PHILOSOPHI ET MEDICI BONONIENSIS ORNITHOLOGIE

Liber Nonus.

Qui est

DE AVIBVS MEDIÆ NATVRÆ,
hoc est, partim quadrupedis, partim auis natu-
ram referentibus.

DE VESPERTILIONE. Cap. I.

AMETSI Vespertilio non solum à nocturnis, verum etiam à cæteris om-
nibus auibus ita discrepet, vt non immerito cunctis rei naturalis peritis ha-
ctenus dubitatum sit, vtrū auibus potius, an quadrupedibus annumerari
debeat, vtrorumq; etenim naturam participat. Vnde & Varro :

*Quid multa? factus sum Vespertilio, neque
In muribus planè neque in volucris sum.*

*a Id. Aga-
thone.*

*Cur Vesp-
ertilio inter
aues de-
scribatur.*

Nos tamen cū Ornithologi, & Bellonii exēplo, tū rationibus magis per-
moti, inter aues, & quidē nocturnas ponendū existimauimus. Volat. n. et si cute potius, quam
pennis, Volare autē solis auibus propriū est. Pennatū esse verò non; cū pennis Vespertilio ca-
reat. Binos præterea tantummodò, qui perfecti sunt, more auium pedes habet, eosq; in poste-
riore corporis parte. Nam qui in medijs alarum membranis sunt, singuli digituli, vni potius
alarum, quàm pedes dicendi sunt; Si quis tamen quatuor eum pedes habere contendat, ego
vix vllum eorum vsum esse dixerim: semper enim aut obuoluit, aut ex alarum hamulis, cū à
volatu feriat, parietibus tabulisuè adhæret, aut in humum lapsus, ne repere quidem, nedum
dicam, cursu fugam moliri potest. vnde nullo negotio capitur. Quare meo quidem iudicio
non tam quadrupedibus, quàm auibus annumerandus videtur. In nocturnis verò vel ideò re-
ponendus est, quòd non aliter atque illa noctū tantū visu, volatu, venatu, valeat, & interdiu
ocietur: Ob hoc tenebrarum commercium, et si alioquin tetricæ, & luridæ, non defuit tamen
sua cui placeret, Dea, Proserpina scilicet, Inferni Regis vxor. Illud verò magis mirandum vi-
detur, humanam rationem eò cæcitatē dæmonis astu adduci potuisse, vt tam impuram auem,
& quæ vel ipso aspectu homines terret, adorarent; atque pro numine quodam vincerentur;
quod de Indis regni Mexici incolis b Paulus Gryfaldus memorix prædixit.

*Vesperti-
lio Proser-
pina: fer-
b Ex Hif.
Ind. lib. 3.
Ataleph.
a Cap. 2.
Atelabus
Mus alar?*

SYNONIMA.

A Taleph, Leuitici vndecimo exponitur Vespertilio, reptile alatū, vnde pluralis nume-
rus Atelaphin apud & Isaiā, & capitur pro imaginibus Vespertilionum. Accedit sanè
hec vox ad Græcā Attelabus, qd reptile est alarum. Dauid Kimhi interpretatur Ata-
leph murem a arum, nocte volantem, id est, Vespertilionem b Chaldaeus alibi habet Atalæ-
pha Arabs Baphas. Persa An se berak, Septuaginta Nycteris Νυκτερίς. Hieronym. vt &
Leuit. ci vñ rectmo, hic & illi. Sunt qui Vpupam exponunt nomen Hebraicum Ataleph, Nycteris.
quod

*b i4. Deu.
Atalepha.
Baphas.
An se b.
Perach.
Nycteris.*

c. Cap. 2.
Laateleph
pro Vesper-
tilione.
Cheporpē-
vor.
dL 2. c. 779
Chifas.
Sizarach.
c. Dent. 14.
Νυκτερίς,
Φάλην
quid.
Θηόρβαα
Nominis ra-
tio.
f. Lib. 13. de
anim.
Cuius gene-
ris sit.
Sorex auis.
Sennius.
Auis non
avis.

Notula.

Ratto pe-
nago.
Barbastrel-
lo.
Morcego.
Chanle Sou-
zis.

Flaeder-
maus.

Speckmaus
Vlermuys.

quod non laudo. In c. Esaiæ translatione Hebraicè pro talpis legitur peros, pro Vespertilionibus Laatelephim. Abraham Esra Cheporperot legit, quam vocem alij disjungunt, & aues noctu volantes exponunt. Auicenna Vespertilionem Chafas nominauit. Inde corrupta esse pu- to vocabula Cafefcis apud veterem Auicennæ glossographum, & apud Syluaticum Cafekio utrumq. pro Vespertilione. Sizarach est lac Vespertilionis, inquit Andræas Bellunenſis, quam ego vocem Perficam esse reor, quamquam c. Persa pro Hebraica Ataleph, id est, Vespertilio. ne uerterit Sepperack, voce non admodum diffidente: Hinc corruptæ videntur voces Scera. zirach pro Vespertilione apud Syluaticum. Secranrach apud eundem, & Seerazirai apud ve- terem Auicennæ glossographum utrumq. pro lacte, vel urina Vespertilionis. Idem Syluaticus alibi Alcionetum Vespertilionē esse dicit, nescio quā lingua. Græcis præfisc Νυκτερίς à nocte dicitur, & hodie νυκτερίς Græca voce Plinius quoq. alibi vtitur, quamobrem à Leonicensio tatur, quasi auem à Vespertilione diuersam putat. Dixit autem Νυκτερίν, vt & Drepanin, ego Nycteridem malim, & Depanidem, quoniam rectus eorum oxytonus est. Φάλην Vesychio, & Varino duo significat, nempe squalorem comæ, & Vespertilionem. Rhomphæa Kiranidi est Nycteris (quamuis interpres Noctua reddidit) Νυκτάλωψ, & φιλοσπιρος p Vespertilione legū tur apud Philen. Quidam hodie in Græcia Vespertilionē γ λαύκη, & κρυβάγιν nominari scri- psit, quæ tamen alibi rectius Noctuæ attribuit. Vespertilio animal bi forme, inquit Nonius, di- ctum quod vespere se ad volatum parat noctis, Vnde Ouidius.

Noctē volat, seroq. tenet à vespere nomen.

f. Albertus paulo curiosius vocis rationem ad singulas usq. syllabas indagat, & Vespertilionē dictum ait, quasi vespere utentem alis. Plinius, Macrobius, & alij eruditi masculino genere esse- runt, recentiores quidam, uti etiam Albertus feminino. Victorinus Vespertilionem auem fori- cem appellat. Valla semimurem. Sereno periphrastice dicitur auis tremulis simula qua pelibus alas. Item in Platonis ænigmate, Auis non auis. Vespertilio Italicè dicitur Notula, vel Notto- la, quam vocem aliqui Noctum non rectè interpretantur, eo decepti, quod à nocte derivatam 30 viderent. Alibi Sportegliono, ut Scoppa scribit; alibi Ratto pēnago, quasi mus pennatus, seu potius alatus, nempe in Lombardia, vel Barbastrello, vt Bononiæ; item Pipistrello, Vipistrello Vilpistrello, quæ omnia à Latino Vespertilione detorta videntur, & Sanazarius voce omnino Latina Vespertilionē etiā vocauit. Lusitanicè Morcego, vel Murziegalo, id est, mus cæcus. Galli- cè Chauve souris, vel Souris chauue, quasi caluus forex, vel mus glaber, non quidem pilis, sed pennis. Iisdem etiam Ratte pennade vocatur dictione Italicæ simili. Aliter Ratte volage, id est, mus volans, vel volaticus, item Ratte sauage, id est, mus syluaticus, seu syluestris. Germani- citur Flaedermaus, quæ vox denotat murem, qui inter volandum tremulas alas concu- tiendo sonum excitat, licet obtusum. Hoc enim ipsi proprium verbū Fladderem significat. Vnde metaphorico sensu Flaedderen sumitur pro garrire, diciturq. de his, qui nimia loquacitate importuni sunt, præsertim apud Saxones, & Vbios. Simili vocabulo vtuntur Belgæ, & alij Ger- manicæ superioris populi. Nam pladden dicunt de Anseribus, aut Anatibus, aquam subinde 40 alis verberantibus, atq. ita sonum edentibus. Alio nomine Vespertilio Germani appellantur Speckmaus, id est, mus latidi, quod laridum lubenter arrodat, Inferiores Germani Vledermuys, siue concisè Vlermuys pronunciant, Anglicè à Bal, à Reare mus. Polonicè Metopetis. Il- lyricè Netopyrz.

G E N V S.

Vespertilio an auis, aut quadrupes.
a 4 de part. cap. 15.
b 18 Grypho

DE Vespertilione semper authoribus dubitatum est volucris an, an quadrupedis esse attribuentis. Quæ lis sanè non aliunde originem duxit, quam ab ipsa animalis natura, quæ ita vtriusq. particeps est, vt neq. huius, neq. illius generis effe, ad vtrum- 50 que tamen pertinere videatur. Exposuit ambiguitatem hanc prolixè à Philosophus. Visuli mari- ni, & Vespertiones, quoniam ambigunt, illi cū aquatilibus, & terrestribus, hi cū volucris, & pedestribus, id est, particeps, & vtriusq. & neutrorū sunt. Vespertiones quidē pedes, vt volucres habēt, sed vt quadrupedes non habent. Cauda etiā quadrupedis, quā volucris caret; nā quia volucres sunt, cau- da quadrupedis vacante, quia pedestres, volucris: quod ijs necessariū accidit. habēt enim cutem pen- nas nullā autē volante caudā habet, nisi penna scissa volatile sit. Genus enī id cauda ex penna eius modi cō- stat. Cauda verò quadrupedis generi volantis adiūta vel impedimētio eius pennis, pculdubio effe- b 18 Grypho to pterea autē nō autē vocat. Est enī, vt ait Nonius, media cuius dā inter autē, & inter species, vt mus alatus dici possit, & valla nō illepide semimurem vocat. Solus sanè volucrū, & auricular, & dētes deni-

Denique, & mammas habet. Vium fœtum, quem instar quadrupedis parit, statim genitū mam-
 mis lactat. Eum quatuor etiam pedibus incedere addit Macrobius, adeo vt cōcludere audeat,
 Vespertilionem, etsi pellitis alis volet, inter volantia tamen habendū non esse. Mihi verò nul-
 lis ingredi pedibus videtur immò ne posterioribus quidem, qui perfectiores sunt. Sēper enim
 aut volat, aut toto corpore iacet, aut digitis alarum (hosenim digitos potiùs quàm pedes di-
 xerim, quòd imperfecti sint, & singuli, & veluti vnci alarum) ædificijs, saxis, arboribus adhe-
 ret. Vespertilionem ergo, cū neque quaternos reuera pedes habeat, neque his ipsis incedat
 (etiā si Aristoteles contrarium asserere videatur) non tam quadrupedem, quàm volucrem
 esse, quis non absurdè inferet. Volat certè, etsi cutaneis alis; itaque nescio quàm rectè à volan-
 tibus Macrobius eum excludat. Nam, vt diximus, semper aut volat, aut vbi volando fessus est,
 vncis illis alarum ē parietibus dependet, gradiur nunquam. Quare si offensis ad gladium ba-
 culumvè de industria in aerem elatum alis, in terram deciderat, iam de eo actum est, nec vlla ef-
 fugij, aut salutis via superest, quòd pedibus illis sese humo extollere nequeat. Quod si vel tãtil-
 lum quidem pedibus inniti queat, vt alis liberè agitandis daretur locus, iam nullo negotio in
 altū sublatus euaderet. Verum, vt res loquitur, pedes illi inepti sunt, & nullius penè vltus, haud
 secus atque Hirundinibus, quas simili de causa Apodes Aristoteles dixit. Nam, & pedibus ip-
 sâ, licet eos habeant, ob breuitatem tamen, & exilitatem vt in nequeunt, immò si in humū fortè
 deciderant, nullo pacto, aut vix subuolare possūt. His, & alijs de causis volucris mihi potiùs, quàm
 quadrupes existimāndus Vespertilio videtur. Etsi enim, vt ipse Macrobius, velut sui oblitus, alibi
 affirmat, incertæ sit naturæ, quod tamen ad alites propius accedat, communis propè omnium
 authorum consensus obtinuit.

C. L. I. Hi.
cap. I.

DESCRIPTION.

Nēquam ad particularem Vespertilionis descriptionem veniamus, paucis præmone-
 bimus, non vnū esse Vespertilionū genus. Primum enim sexu differunt, quod vel ex
 eo constat, quòd more quadrupedum coeant, generēt, & mēbris genitalibus pene, &
 vulua apertè distinguantur. Discrepant quoque, & qui eiusdem sexus sunt, constitutione nō
 nullarum partium diuersa, figura, numero. Quidam murinum caput obtinent, alij caninū po-
 tiùs. Sunt quibus cauda nulla est, aut saltem membrana vndiquaque inuoluta, vt nostratibus,
 immò Europæis penè omnibus. Alijs cauda longa, velut muribus, vltra mēbranas vltimas pro-
 tensa, vt in Africa, & Aegypto nēoterici obseruāt. Reperiūtur quibus quaternæ aures sūt,
 quales à nobis in agro nostro Bononiensi visi, & quibus binæ tantū, vt plerisq; vulgaribus, &
 passim obujs. Denique, & colorum diuersitas eos distinguit. Alios enim nigros, alios fuluos,
 alios subalbos, & cinereos videre est. Sed ad descriptionem singularum partium accedamus,
 Vespertilio, cuius cū maris tūm fœminæ iconem damus, quem aliquando in agello Anzolæ
 vulgò dictæ, in Bononiensi agro à rusticis nepotum meorum Alexandri I. V. D. & Iuliani de
 Grifonis captū obseruauī, erat huiusmodi. In primis quatuor aurículas habebat, quales etiam
 in Gallia, & alibi reperiri testatur reliquit Bellonius. Harum binæ superiores quadruplo erāt
 maiores inferioribus, ad similitudinem asinarum, si reliqui corporis proportionem serue-
 mus, ita collocatæ vt maiores sua capacitate inferiori, minores infernè includerent, cōderētq;
 parte præsertim posteriori. Caput murino simile; Sed canino quosdam esse Albertus scripsit.
 Rostrum enim omnes ab auib; admodum diuersum erat, rectū magno, amplo admodum, &
 nares instar vituli. In oris sinu dētes habebat vngitiquatuor, in singulis mādib; duodenos,
 quorum quatuor medij, tām supernè, quàm infernè cæteris murium verorum dentibus ante-
 rioribus dissimiles erant. His enim duo antici vtrobiq; oblongi, Vespertilioni, vt in canibus,
 Erant autem vtriusque maxillæ dentes serrati, teretes, longiusculi, Bellonius triginta quatuor,
 decem, & octo in mandibula inferiori, in superiori sexdecim sese obseruasse tradit. Maxillas tã
 intus quam foris, pilus oblongus niger obuestiebat. Lingua longa erat, cuiusmodi animalibus,
 quæ carnibus viuūt, libera, soluta. Pupillæ oculorum nigrescebant. Mamillas in pectore gere-
 bant, vt homo, & elephas, volucrum soli, quibus mox editum fœtum lactabāt. Alæ eis mem-
 branaeæ seu pellitæ, quas vix rectè ob vsum, Aristoteles, & Plinius pennas vocant exangues.
 Incipiebant autem ab armis, & per latera per axillas continuo ductū ad crura vsq; fereban-
 tur, eaq; ipsa circumambiebant. Hæ quatuor flexus habebant seu plicas, quas Bellonius articu-
 lationes vocat, quibus inter volandum alas dilatant, & contrahunt. Medijs superiorum alarum
 flexibus, quos cubitos Albertus nominat, quippe in plures alios deorsum flexus diuariantur,
 digituli singuli, vnguiculis hamatis, acutissimis instructi, quibus pariebus sese affigunt, an-
 tēbantur.

Differētiæ
à sexu.

A partib.

A colore.

Aures.

Caput.
Rostrum.
Nares.

Dentes.

Maxillæ.
Lingua.
Pupilla.
Mamillæ.
Alæ.

Etcebantur. Videbantur autem in iupremis alis, quasi rudimenta quædam brachiorum, eaq; nervosa apparere, quæ in vacuum commemoratum desinebant, quam rem A Ovidius innuit, in quiens;

Metam.
4.

Pavnos membrana per artus

Alig.

Porrigit tenuesq; includit brachia pñg.

Color.

Alarum longitudo vnâ cum corpore, exensa, scilicet dodrantis, & palmi erat, latitudo trium digitorum. Color corporis, quod totum pilosum erat instar muris, fulvus. Pedes qui inferiori membranz alarum innituntur, atq; è ventre exportriguntur, ad caudæ latera, bini singulis inquinatos digitos diffecti, vnguiculis aduncis instructi, in medio ampli, ac si palmam efformarēt, immò verò manui non abssimiles erāt.

Blib. de
Spiritu.

Pedes igitur Vespertilionem habere, non negandum est, neque id b Aristoteles ipse negat, si attentè eius verba legantur. *Pedes*, inquit, *autibus additi sunt, cum alimenti gratia, cum vi rectè farent, excepto Vespertilione, nam huius soli his opus non erat, cū ex aere alimentum habeat, nec quiete indigeat.* Et si n. pedibus cū n ad alimentum comparandum cū n ad standum non indigeat, nō idē tamen pedes eum habere negat, quod etiam alibi affirmarat. Ex eodē etiam Plinius fortè ait: *Qui negant volucrum ullam sine pedibus esse, confirmat, & Apodas habere, & Nycterin.*

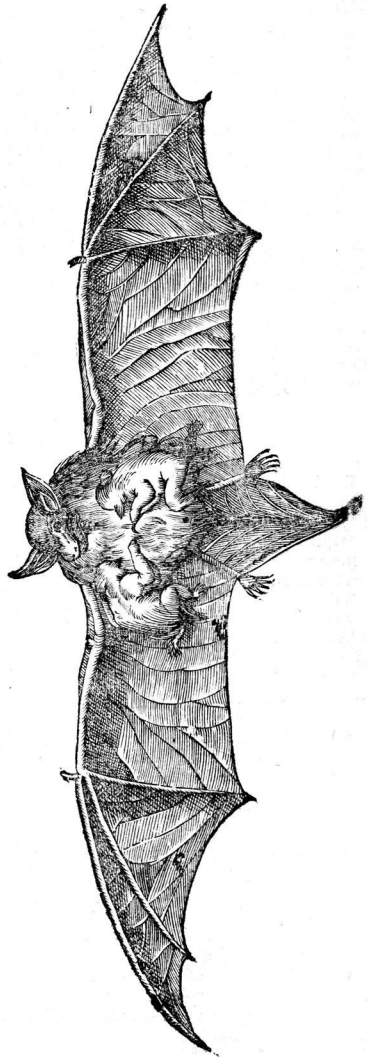
Cauda.

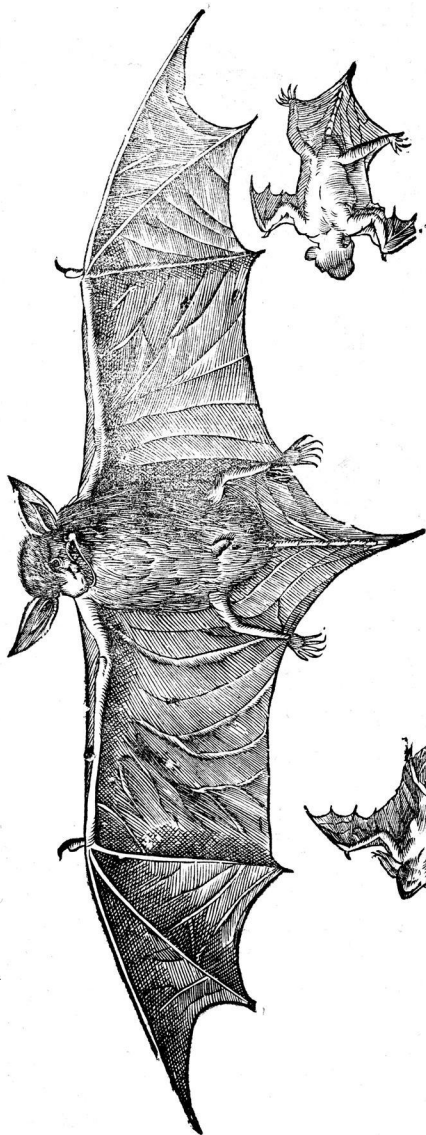
c Hist. 4.

cap. 13.

Cauda eum quāvis etiam c Aristoteles cedere tradit, *(Nam quia, inquit, volucres sūt, cauda quadrupedis vacat, quia pedes sūt, volucris, quod ei necessariū accidit. Habet enim cusaneas pennas. Nullū. n. volatile caudam habet, nisi penna scissa volatile sit)* præterquam quòd nostratibus Vespertilionibus cauda quædam medijs, atque infimis alarum mēbris sub ventre innoluta est, & ad extremā earundem apicem exportrigi videatur, aut quæ saltem caudæ vicem, aut imaginē habeat, certè Philosophi argumentū eludūt Vespertiliones Africani, quibus caudam longè vltra vltimam membranam protendi d Bello-nius oculatus testis, author est. q in amplissima Aegypti pyramide plurimos sese offendisse Vespertiliones scribit, nostris saltem dissimiles, quòd caudā haberent, vt mures oblongam, & quatuor digitos extra alarum membranas prominentem,

Vespertiliones caudati.
d Lt. 2. de
Anib. cap.
vltimo.

Observati sunt
mihi alij Vesper-
tiliones femina, &
mas vulgaris for-
mæ, quibus binæ
tantum auriculæ,
neq. ita longæ erāt,
vt superioribus eegq;
nigræ. Icones eo-
rum mox subinde
dabimus. De harū
situ e Albertus Ma-
gnus sic scribit:

*Vespertilio-
nis fe-
mina cō-
munis de-
scriptio.*

e Lib. 23.
de animal

Quia Vespertilio ac-
cedit a natura qua
drupedis, idē habes
auriculas, sicut qua
drupes in superiori
parte capitis sui, cū
homo, et cetera bi-
peda aures, vel earum
meatus habet. In in-
feriori parte lateris
capitū suū retrō
articulum maxilla.

Ala.

Huius ambæ alæ
exporrectæ longi-
tudine erant duo-
rum dodrantum.

In hoc mēbri ge-
nitalis meatus a p-
tē conspiciebatur,

Vulva.

ponē podicē. Ma-
rē similiter ex pe-
ne cognoui, eoq;
fatis magno, qui

Maris Ve-
spertilio-
nis forma

vti canibus foras
prominebat, atq;
tum arrigebatur,
& post hunc vni-
cum tantum fora-

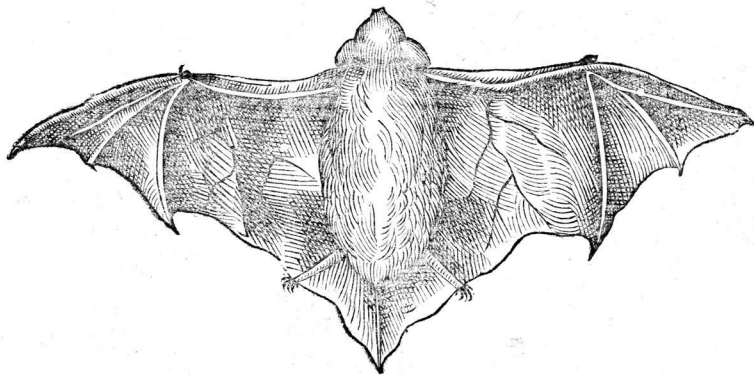
Color.

men retrō conspe-
xi Pili in mare nig-
riores, quā in fe-
mina, quæ flau-
escit magis, licet ra-
tione ætatis etiam
colorem nonnihil
variare putem, vt
quidam, sub aluo
præsertim, fului,
alij cinerei nōnul-
li subalbi appare-
ant. Aures quo-
que maris nigerri-
mæ sunt. Interiorū
partū eadē prorsus
constitutio est,

Aures.

partes in-
terna.

& fur.

& forma in Vespertilione, quæ in terrestri mure, quod Bellonius se re ipsa comperisse scribit. Quid Plinius sibi velit, dum inquit, *Coxendix huic aut una traditur*, equidem non intelligo. Cū enim coxendix sit femoris suprema articulation, qua crura ventri coniunguntur, seu propriè os illud, cuius cotyledoni caput femoris inferitur in homine, atq. cū duo crura Vespertilio habeat, non video quomodo duas coxendices habere non sit dicendus, si unam habere potest.

V I S V S.

a L. I. Pro
blem. 66.

Alexander Aphrodisæus rationē reddit, cur Vespertiliones interdū parū, de nocte melius videāt, atq. ita primū quærit: *Quamobi ē pleraq. animalia videre interdū queant noctū nequeant? Quoniam* (respondet) *spiritum visui accommodatum habent crassiorē, quā ut ac ē permeare ad rē vsq. videndā valeat. Crasse scit enim per noctem, cū solis absentia refrigetur, extenuatur interdū beneficio aeris, qui tenuis & calidus est. Feles tamen & hiana & Vespertilioes contrā se habent. Cū enim interdū frē nihil videant, ac id omnia per noctē conspiciūt, spiritū quādam illam visorum, & tenuissimum, & diluissimum habēt, ita ut per noctē in crasse scēt mor-*

¹⁰ dicē, idoneus ad verum conspectum reddatur, per aem luce praclarā supra modum extenuatus exponatur, & evanescat: Quamobrem leones quoq; per solem acriorem ingredi non patiuntur; Sunt enim acie oculorum acutiuscula, & ignem interdiu idem ob eam rem fugiunt; contra talem leonis aciem esse, argumento pupilla, quae prefulget, atq; etiam parvis humidis oculorum distulsa summa est. Quae sententia meo quidem iudicio vera est, & tanto Philosopho digna, quamvis & alij id iudicare possint, Ceterum Vespertilio noctem sub noctem potissimum, seu vespere euolare constat, tanquam solis, & lucis otiosem. Vnde Proserpinae tenebrarum Principiam dicarunt Veteres. Leonis visio.

V O X.

¹⁰ Vespertilio exili voce gannitū & latratum canum potius imitatur, quam murium sibilum. Latini proprio vocabulo hanc vocem stridorem vocant, & Vespertilionem stridere dicunt. Vnde author Philomela.

Strix nocturna sonans, & Vespertilio stridans.

Et Ovidius.

— minimam pro corpore vocem

Emittunt per aguntq; leus stridore querelas.

Et a Isidorus, Vespertiliones non tam voce resonare, quam stridore etiam testatur. Ita a T. 12. c. 7
Græcum verbum per onomatopœiam confictum, est tenui voce instrepere, qualis est Vespertilionum sonus. Tol. 12. c. 7
quæ
Tpoξev. b Od. 12. c. 2.
rino testibus. Vtitur hoc verbo b Homerus, ubi canit.

Tai δὲ τριξεν ἰπποτο.

Ως δ' ὅτε νυκτεπιδες, id est,

— hę autem (animę) frementes sequebantur

Sicut autem quando Vespertiliones.

Eoloco Eustathius: Convenit (inquit) Tpoξev id est, stridor, & tumultuatio quædam animis, articularato sermone iam priuatis, itaq; animas in nocturnum locum abeuntes Tpoξev & Tpoξev id est, nocturni Tpoξev & Tpoξev
Græcum verbum per onomatopœiam confictum, est tenui voce instrepere, qualis est Vespertilionum sonus. Tol. 12. c. 7
rino testibus. Vtitur hoc verbo b Homerus, ubi canit. quæ
Tpoξev. b Od. 12. c. 2.
Tai δὲ τριξεν ἰπποτο.
Ως δ' ὅτε νυκτεπιδες, id est,
— hę autem (animę) frementes sequebantur
Sicut autem quando Vespertiliones.

T E M P V S.

¹⁰ Etti noctū vagari Vespertiliones, a Aristoteles dicat, manē & vesperi tamen potissimum volate conspiciuntur, vnde etiam Vespertiliones dicuntur, vt author est b Isidorus a 3. H. c. 1.
eō quod lucem fugientes vespertino crepusculo circumuolent, & iuxta Ovidium. b L. 12. c. 7

— Lucemq; perose

Noctē volant, seroque nientē à Vespere nomen.

Hinc Petrarcha.

Son animal al mondo di sì altera

Vista, che contra il Sol pur si difende

Altre però che l'gran lume li offende

Nin escon fuor se non verso la sera.

Non negauerim tamen etiam nocte aliquando, licet a Bellonius aliter sentiat, eos tota obuolant, & ad nocturnum hunc volatum sub vesperam sese veluti præparare, vt inquit Nonius. Vnde etiam parasitus adulandi studio vigilans Vespertilioni apud a Athenæum comparatur. a Lib. 2. de
frigi (inquit parasitus) Aut. b. c. vit
sub dio Merala sum, si ne minimum quidem dormiendum Vespertilio aut lepus, innuens Vespertiliones totam noctem infomnes ducere. d Lib. 6.

LOCVS.

Pseudola-
byrinthis
Cretæ:

Tenebras in primis amant Vespertilioes, & loca obscura habitant, vt rimas, cauernas meatus subterraneos, specus, in quibus, quia nullam admittant lucem, etiam de die, circumuolât, hinc in lapicidina seu Pseudola byrintho Cretæ inter Gnosum, & Corynam, in quem facibus ingredi necesse est, ducibus incolis, tot Vespertilioes stabulantur, vt nisi quispiam sibi diligenter ab eis caueat, crebro ingruentium eorum volatu faces extinguantur. In lapicidina autem centro magni sunt excrementorum acerui, qui magnam eorum ibi de gentium copiam arguunt. Stephanus Vimandus Pigijs in Apennini speluncis, atq. cauernis, quæ propè Puteolos insignes sunt, aliquot Vespertilionum millia stabulari ex propria inspectione tradit, atq. dum lucem diurnam fugiunt, eò se tanquam in tuta castra recipere. Pari patto in Monasterio quodam deserto Misnæ in Germania tanta Vespertilionum multitudo esse dicitur, vt tot excrementorum acerui multi carri onerari possint. Vespertilioes enim etsi de ferta, nihilominus tamen, & ædificia *Tetrag. non siluas celebrant*, vt Ouidius canit. Albertus frigoris impatiens esse, hyemeq. latere tradit, haud secus, atq. Vpupam, Miluum, Cuculû, aliasq. nonnullas aues, quod ipse dormire vocat. Tum enim intra latebras sese continent, neq. prouolant. sed loco vno, cuius tepore quodam amico fouentur, immoti manent.

VOLATVS.

a Meta-
mor. 4.

Vespertilio, etsi pennis destitutus sit, euolat tamen alis pellitis, aut, vt inquit Isidorus, *brachiorum membranæ suspensus*, quæ huic, & vulpeculæ volucrum solis à natura datae sunt. Atq. hæc inexplicabilis illius summi opificis sapientiæ pars est, qui etiam absq. pennis volatum exercere, & per aera sublimes ferri hisce animantibus dedit, alioquin cæ. 30 teris volucris pinnarum ope fieri solitum. Itaq. etsi, vt canit a Ouidius,

— Non illas pluma leuauit,

Suâ sinuere tamen se perlucensibus alis.

Etenim, vt idem ibidem,

— paruos membranæ per artus

Porrigitur, tenuesq. includunt brachia penna.

b Conf. mo
nast. c. 9.

Volatum verò, vt testatur D. b Basilus, agunt indirectum, quippè qui rectâ nunquam ferri possunt ob semper obuersantem timorem, itaq. tortuoso, & incerto maximè volatu huc illuc temerè pererrant, ac circumuagantur, atq. haud ita longè à terra. Vnde fieri videmus, vt ad quoduis fortè obstaculum facillimè offendant. Cum autem longa obuolitatione fessi sese ad quietem componunt, minimè sedere, aut stare instar aliarum auium solent, verùm hamis digitulorum, quorum rudimenta in medijs alis habent, parietibus, saxis, arboribus, aut cauernarum fornicibus sese appendunt. Vnde Homerus fingit Vlysses ramis arboris adhærescere instar Vespertilionum, siue (vt inquit Eustathius) ad ostendendum robur ramorum, quibus Vlysses grauis alioquin corpore, velut leuis Vespertilio hæresceret, siue quòd hæc auis non super ramis ingredit, sed ab eis pendere soleat: versus c Homeri sunt.

c Odyss. M.

Τὼ (ἐρινῶ) προσφίς ἐχέμεν, ἀς νυκτὶς ἐδὲ πη εἶχον

Οὔτε σπρίζαι ποσσὶν ἐμπέδον, ἐτ' ἐπιζέωα.

Hos Andreas Diuus ad uerbum ita transfert.

Huic inherens tenebar, sicut Vespertilio, neq. alibi poteram,

Neq. insistere pedibus firmiter, neq. ascendere.

d Odyss. 2.

Proprium etiam Vespertilionum est, ut testatur Eustathius, continuata serie, & veluti catena quadam inter se coherere, ut a Homerus etiam canit, ubi animas piorum, quas Mercurium in iofernum deducere scribit, sibi inuicem conglobari more harum volucrum introducit:

— Ταὶ δὲ τρίζυσαι ἐποντο

Ὡς δ' ὅτι νυκτερίδες μυχῶν ἀντρε δεπείσαιο

Τρίζυσαι ποτ' ἴονται, ἐπεὶ καὶ τις ἀποπέσῃσιν

Ὀρμαδὲν πείρης, ἀνὰ τ' ἀλλήλων ἐχονται.

— Ha autem frementes sequebantur

Sicut autem quando Vespertilioes secessu atrii magni

Streptentes volanti, postquam aliquis cadere cecit,

Multitudine è petra sibiq. inuicem cohærent.

Quibus

Naturæ
facilitas.

b Zi. 2. de
Aub. c. 2.

c 3 H. c. 1
Questio
de genera
tione Vesp
perilionis

d L. 13. c. 6

83.

e L. 1. Conf.
moctus. 8

a Lib. de
ant. i. c.

37.

b In Geo
ponicis.

Ciconia et
Vespertilio inimici

Platanus.

Vespertilio ad
uersa plan
ta.

cū hedera
cum soli
fugis, &
cū omnib.
formicis.

c In Com.
in Plin. l.

29. cap. 4.

Cum locu
stris.

d In Geop
onicis.

Amicitia
cum Co
lumbis.

Cum sple
didis.

aberat, vt sponte sua deciderent. Mater verò vno aut altero à partu die, cum ad partum euolare cogitur, fetus ab vberibus deponit, ac ex pariete suspendit. In quo duplex certè prouidè & sagacis naturæ exemplum notare licet, alterum quidem quòd cum duo tantum ei, vt homini, vbera dederit, ita geminos vnico partu, vt plurimum edere voluerit, aliquando etiam vnicum saltem, ne si plures pareret, lactare omnes non posset. Fœcundioribus enim animantibus vbera multitudini foetuum sufficere addidit, in necessarijs non deficiens, vt in superfluis nunquam abundans. Alterum non minus admirandum est, quod matrem interim, dum proli nuper natæ obtenerit ac metuens, primo vel secundo die ab partum euolare prohibetur, secundinas quas vocant, deuorare instruxerit, ne si auolaret, illi paterentur, aut ipsa dum domi manere cogitur, tot partus antea laboribus exhausta, ob nouam inediā deficiat. Falluntur ergo, qui nudos placentes, & nullis obteetos secundinis foetus produci putant. b Bellonius enim plures vigenis omnes prægnantes in Pseudolabyrintho Creræ se secuisse tradit, quæ omnes membranis obuolutos in vtero foetus haberet, ea quæ in re, vt, & reliqua interiori corporis cōstitutione muribus terrestribus omni ex parte simillimos. c Aristoteles sanè Vespertilionis vuluam, dum vterum gerit, acetabula habere scribit. Cæteri de generatione Vespertilionis, apud Philosophos quosdam controuersia est, ex partium nimirum varietate nata. Quæruni enim nunquid generatio hæc, vt vocant, vniuoca sit, an secus. Huic quæstioni ita satis facere conatur d Ambrosius Nolanus, suis in Auerroem commentarijs, vbi Vespertilionem, uti & utulum marinum quadrupedem, simul ac piscem; Struthiocamelumque, auem, simul, & bisulcū, non è partium congressu, verum è femine oriri statuit. Eæ enim, inquit, partes, quæ in istis diuersa apparent, omnes è femine, & in formi corpore genitæ esse comperta sunt. Negatio non cogit, ea, quæ diceret vitulos matros, Struthiones, & Vespertiones inter diuersa genera ambigentia esse, ideoq; eorum generationem ex concursu partium fieri. Nam partibus nullis actū apparentibus in eorum generatione, in qua informe semen antecessit, habetur euidenter, hęc animalia, alia ratione, quàm partium concursu fieri, secus sunt Hippium insitio nes, quoniam subiecta planta locum terræ, & scrobis, in quam implantetur, seu in foditur, tenet. Vt ita men hunc ipsum Vespertilionem, sicut & mures ipsos terrestres ex femine procreari constat, ita nonnquam etiam è patri materia gigni dubium fortè esse non debet. Vnde subneq; aliquando magnam utrorumque copiam ingruere videmus, ut plurimum sanè, quod e Cornubi Gemina testatur, ab aeris morbida quadam excretionē. Ita, idem ait, singulis animalibus sua quædam est propria, sed quæ uenie tractari possit, nec circumscribi oratione, materies.

ANTIPATHIA. SYMPATHIA.

Ciconia, ut a Aelianus, Philes, necnon b Zoroastes scribunt, & Vespertilio inimici sunt. Huus enim cōtactu solo Ciconiæ oua sterilefcunt, ni platan folijs in nidum impositis tibi cauerit, quæ accedenti Vespertiloni (si credimus) torporem inferunt. Plinius etiam platani Vespertilonibus aduersari scribit, & Africanus, ne Vespertiones inuolent, ad ingressus omnes platan folia suspendi iubet. Eosdem idem cum paulò antè citato Zoroastre, author est, hederæ etiam suffitu & odore perimi. Plinius præterea, & formicarum genus esse venenarum tradit, quas Solifugas Cicero, ut habet c Dalechampius, appeller, salputas Boetia, quibus cor Vespertilionis non solum contrarium sit, immò omnibus in uniuersum formicis, unde Noctua (si Oppiano fides adhibenda est) cum formicas à pulis abigere cupiunt, Vespertilionis cor in nido habent, tanquam formicæ etiam sua latibula deferant, si quis cor Vespertilionis impouerit. Alis Vespertilionum ad formicarum nidos admotis, nullam ipsarum cegredi Hærus testatur. Locustis quoque inimicus putatur Vespertilio. Illas author est d Democritus, locum subiectum minime transuolaturas, ubi quis Vespertiones elarioribus arboribus suspendit. Verum ut occultæ huius inimicitie ratio naturalis assignari non potest, ita nec è contranecessitudinis quæ ei cum Columbis intercedit. Didymus enim, qui etiam Geoponica scripsit, perseveraturas Columbas ait, si caput Vespertilionis in peris, summo columbarij fastigio suspēdatur, Cum lumine utū sympathiam, an antipatheiam habet, dubium uidetur. Illud experientia docet, si quis vespertino crepusculo facem, candelamue scopis stipitiue impositam, aut gladium nitidum & micantem in sublime eleuet, Vespertiones ad ea aduolare, & offensos frequenter decidere. Hac enim ratione potissimum capiuntur, uel si fortè fenestras in conclauē inuolarunt, fieri etiam potest, ut id accidar, quòd lumine clariori oculi eorum cæcuciant, hallucinenturq; ideo incerto uolatu, haud difficulter in protensum gladium, aut facem impingant atq; ita effugi delabuntur.

COGNOMINATA.

Olim multis erant nomina auium. Ita Philosophus Chærephon Socratis per familiaris Nyctæris non ineptè dictus fuisse legitur, vel quia, uti neq. hoc animal interdium appareret, ita neq. Philosophi, (sicut enim & Philosophantur) vel quia nigricantis erat corporis cum pallore interfuso, unde & pyxinos, id est, buxeus cognominatus est, vel deniq. quia Philosophiæ studijs emaciatius, corpore strigoso erat, cum etiam aliàs esset statura procera, & gracilis. Unde natum adagium: *Nihil differs à Chærephone*, in homines pallidos, & graciles. Talis enim corporis speciem erat Chærepho, ut Suidas testatur. Meminit Aristophanes *τῶν Βυξίνων* καὶ περὶ τῶν Νυκτερίων supple *τῶν ἀνθρώπων*, id est, *hinc Licurgo, Chærephonius Vespertilio nomen est*. Vespertilionem viri eruditissimi explicant apud a Iurisconsultos, qui interdium exiliter videt, noctu acri sit acie, ego potius (inquit b Turnebus) putem eum esse, qui interdium more Vespertilio nis latitet, noctū prodeat, quod fugitiuos quosdam fecisse olim non dubium est. Ne enim in domum, vel in notos inciderent, interdium se abdebant, cum foras exirent noctū, ut Vespertilio nes, alijs tamen in libris vespillo legitur. Reperi in antiquo lexico Vespertilionem esse sepulcrorum violatorem, quem Græci *τὸν Βαρύχορον*, quod intelligetur per antiphrasin, quasi non sepe fiat, sed nudet, cum Vespillo funerare soleat. In latinogræco Lexico reperiri Vispellio, & Vespello, ubi etiā exponit ille *νεκροθάπτης*, hic *νεκροφάγος*, ita ille funerator est, hic cadauera portat,

Chærepho
Philosophus
Nyctæris di
ctus & bu
xeus.

Nihil dif
fers à Chæ
rephone

Proverbiū.

a qui decē

a. de solut

b. l. 14. Ad

uers cap 3.

τὸν Βαρύχο

ρον.

Vispillioi

Vispellio.

Vespello.

νεκροθάπ

της.

νεκροφά

γος.

Nyctipor

flantius.

DENOMINATA.

Lvcianus a Nyctiporum fluuium appellari a Vespertilionibus fingit, cumq. præterlabi insulam somni, quæ sola aues procreat, & circa eam vndiq. circumiacere syluam cuius arbores sint papauera procera, & mandragoræ, in quibus illæ aues sedcant.

AVGVRIA. PROGNOSTICA.

Primum augurium, quod Hieroni iuniori Siciliæ tyranno obtigit, fuit hoc. Cum adhuc adolescens de virtute belli periculum facturus esset, Aquila clypeo insedit, & Vespertilio hasta illa quidem ex sententia augurum robustum corpore, hic solertem animo prudentemq. ac regno dignum portendebat. Ita a Fazilius hoc augurium narrat. Ego verò ad Noctuum id pertinere puto, quia huic a veteribus attribuitur. Superstitiosum omninò est quòd tradit b Apuleius: *Cum penetraverint la rem quempiam sollicitè prebentis fortibus adfegi, ut quod in* *40 faustis volatibus familia minantur exitum suis luani cruciatibus.* Quod sequitur, fortè naturalem rationem habet: Vespertilio nes vesperi, si citius & plures solito cauernis suis egrediantur signū caloris, & serenitatis erūt, postridie futurę, ut Gratarolus fortè ex c Aristotele annotat. Cōtra verò si sese occultant, neq. è latebris prodeant, tempestatem seu nubilū cælū præsagiūt.

a L. 2. Hist.

Vcr a.

Hieronis

augurium

de regno

obtinento.

a Lib de Si

cila.

b Lib. 3. de

Asino aur.

Serenitatis

prognosti

con.

c De Sece

tis.

Tempesta

tis signum.

a Commēt.

in c. 2. Esā.

Diabolus

Vespertilio

nis compa

ratus.

MORALIA.

Naturæ Vespertilionis cōgruere naturam Diaboli Diuus a Basilus ait, hoc pacto. Die enim illa abiiciet homo, abominationes suas argenteas aureas, quas tegerunt, ut adrent vana, & Vespertilio nes, & ingredientur foramina solidæ petræ, & scissuras petrarum a facie formidinis Domini, & a gloria fortitudinis eius, quum resurrexerit, percurrere terram. Est autem, inquit ille, Vespertilio animal nocturnæ caliginis appetens, versans in tenebris, solis splendorem non ferens, & in desertis locis peribenter conuersatur. Quid autem De mōnes, an non tales nempe vastitatis opifices, lucem eam auersantur, quæ est vera lux totius mundi? Vespertilio & alijs præditum animal est, nec tamè pennis præteruolat, sed membranula carneæ per aerem volatur. Istiusmodi sunt & dæmōnes, incorporei quidem sunt, nullo accēsi desiderio alijs prouolat, sed materialium rerū affixi, desiderijs intabescētes carnis instar concretionis obdurerunt. Vespertilio animalculum est volatile, & quadrupes, pedum alioqui similitate non satis tutò fulcitur, & infirmi est volatus. Cuiusmodi sunt & dæmōnes. Neq. enim angeli, neque homines sunt. Illorum quidem dignitate non sunt perfruiti, non item hominum affectui naturam. Deates habet Vespertilio non item alites aliæ. Dæmōnes autem expeten-

da vindictæ appetentiores sunt, non etiam angeli. Vespertilio nequaquam aliarum auium in-
star gignit oua, sed animalcula parit ipso partus initio. Tales sunt & dæmones, actutū & quā-
mocyssimè malignæ suæ operationi finem imponunt. Qui igitur venerabundi procidunt dæmo-
nibus, allegoricè dici possunt Vespertilioes. Quando autem a se vnus aliquis excusserit ine-

b *Oras. 1.* ptissimam vanitatem idololatriæ, ac deserit procidere Vespertilionibus, tūc volet primum in-
de amor. gredi cauernas solidæ petræ, ac scissuras petrarum. Cauernæ istæ seu foramina petrarum mul-
erga Deū, tas illas mansiones designant, quæ meo arbitratu iuxta analogiā singulis quibusq. in Christum
& proxim- credentibus sunt conditinctæ, & scissuræ petrarum passionē innuunt corporis eius, nempe eor-
um. rum, qui sunt salutem consequuturi, vt ad ipsum confugiant, apprecantur, seque recondant sub
Vesperti- eius perfectione. Item *b* alibi, sed in partem bonam Vespertilionum naturam vertit. Cōmoue-
lionum at te quæso (inquit) mutuus amor Vespertilionum qui lōga veluti catena constricti inter se co-
amor. hærent, ne vnquam separationem ac vitam solitariam societate atq. communionē præstantio.
CL. 2. in c. rem esse existimes. Nihil enim est, quod nos ab inuicem sciungat, nisi nosmet ipsos spontē ab
11. Lenuit, alijs semoueremus. c. Ifychius de Vespertilione ita allegoricè scribit: Circa terram volant Vesp-
Qui Vesp- pertilioes, ita vt pennis pro pedibus vtantur, quando ambulant, quod indignum est eis, qui cō-
pertilioni- templationi dent operam, horum etiam contemplatio proculdubio in terrenis occupatur. Sic
bus compa- Hæreticis omnibus Vespertilioes comparantur, quod scelus pleni, virtutis fulgentissimū
vandi Ha- lumen aspicere, tanquam solem illæ volucres, haud possint, & Ecclesiæ formosissimas partes in-
reici. tueri & mēte circumlustrare. d. Hieronymus Vīda timorem, atrum, & ineluctabile monstrum de-
dL. 5. Chri- pingens, egregiè ei Vespertilionis alas tribuit, quoniam timidi non aliter atq. hæc auis in tene-
stidam. bris sese abdat, Canit autem.

*Iussa facit, sibi nigrantes accommodat alas
Nocturnarum auium, inq. atros se colligit artus,
Iamq. emensa viæ tractus obscena volucris
Purpurei crebra ante oculos se præstatis ecce
Fertq. refertq. volans circum importuna sonansq.
Nunc peccatus, nunc ora nigris enuerberat alas.*

M E D I C A.

A Vicenna Vespertilione ad curādum lienis scyrrhū hoc modo vti iubet. *Vespertilionem*
(inquit) decolla, & arefactū sere, inde propina cum syrupo, & aceto, quantum tribus digi-
tis comprehenditur. Aut septē Vespertilioes pingues decollatos repurga, & in vase vitrea
to aceto forte eis superinfunde, & vas luto obstruūtū in furnum impone, vt decoquantur. Tum vā-
se extracto, & refrigerato, Vespertilioes in aceto digitis dissolue, inde propinabis quosidie pāndus dra-
chmarum duarum. Remedium enim hoc experimento constat. *Ad podagram eundem a Galenus ad*
hibere docet, hoc pacto: Vespertilioes tres aquę pluuiæ incogno, deinde hæc adiunctio: linsi semi-
nis triti uncias itij oua cruda tria, oles cyathum 1, bubuli stercoreis, cerę viridis vncias itij. Omnia in
vnum corpus redacta subigito, & cubitum euntis semel atq. iterum applicato. *b* Idem psilothum con-
ficere docet ex Vespertilionibus, si plures eorum viui in bitumen dimittantur, donec putref-
cant. Atq. tūm quemcūq. velis locum inungi iubet. Auicenna oleum arthriticis doloribus vti
le ita parat. Accipe Vespertilioes duodecim, succi almar macor (hanc herbam esse vulgō S.
Iohannis Venetis dictam, vult Bellunenſis, at Monachis Mesuem commentatis melissophyllon)
& olei uereris ana lib. 1. aristolochiæ, castorei, ana drachmas 4. costi drach. 3. Decoquantur simul
donec consumatur aqua, seu potiūs succus herbæ, & remaneat oleum Sanguinem Vespertilio-
nis plurimi auctores psilothi vim habere tradunt. In primis affirmat id ipsum e Plinius, sed ma-
lis puerorum (quos imberbes esse volumus) illitum non satis proficere monet, nisi cicutæ semē
vel calcantum vt Galenus, etiam postea inducatur. Neq. enim rectè erucæ semen apud Pliniū
eo loco legitur, quod nihil ad psilothra valet. Sic enim ait in totum tolluntur, inquit, aut non exce-
dunt lanuginem, idem & cerebro eorum effici putant, est autem duplex, robens & candidum. Aliqui
Ad tri- sanguinem eius & secur aduicent. Ad trichiafin, qua oculi palpebrarum pilis infestantur, Archi-
chia fin: genes apud a Galenum Vespertilionis sanguinem alijs quibusdam miscet, vt & Ant. Musa præ-
d4. de cōp. cedenti ibidem capite. Serenus quoq. si te hoc vitium infestet, & pili oculis molesti sint.

*Ergo (inquit) locum crinis vulsi contingere cruore
Quem dat auis tremulus simulq. quæ pelibus alas.*

*Idipsum Marcellus, Kiranides, alijq. recentiores ex illis, vt credo, repetunt. Quin & e Galenus
alibi psilothrum ex cerebro Vespertilionis, & mulieris lacte componi, & locum inungi iubet.*
Idem

Idem tamen è cõtra alibi hanc vim sanguini Vespertilionis differtè demit, in hæc verba differens: *Sanguinem Vespertilionis scribunt quidam, si Virgini vberibus illinatur, plurimo ea tempore ab exuberantione tueri, quod falsum est, veluti, & quod enasci sub aliis pilos prohibeat, id quod rectè Xenocrates, tanquã mendaciũ calũniatus est.* Verũ ipse censet ad hunc vsũ, aut calchantum inspergendum esse, aut semen cicutæ, aitque, vbi hoc factum erit, aut prorsum pilos non prodituros, aut si prodeant, ceterè lanugineos fore. Leue enim aliquo, & debite esset medicamentũ, nisi cicutæ semen adderetur, quod nempè per sese pates, quibus impositum fuerit, haud strenuè refrigeret. Sunt, qui puerorum pudendis sanguinem Vespertilionis illinunt, credentes ita diutissimè eas partes à pube immunes seruari posse. Quod fortè Georgius Pictorius dicere voluerit his versibus:

Est volucris simulat tremulis quæ pellibus alas,

Quæ lactat pillos vberibusq; suis.

Pflossit ut referunt istam dare posse cruore

Et gratum quemuis reddere Principibus.

Julius Alexandrinus tamen sanguine hoc euulos pilos, ne renascerentur, prohiberi posse sperantes, falsos se opinione sua testatur. Sanè ex refrigeratione partis vehemènti tale quid posse contingere non est à ratione alienum. Vespertilionis tamen sanguis adeò frigidæ facultatis non est, vt cum id præstare credamus. Nam in totum nullus sanguis frigidus est. In g. Auicennæ translatione legitur *unguentũ Vespertilionum prohibere ortum pilorum, & incrementum mamilarum in puellis*, quod falsum est. Sed legèdum est sanguinem Vespertilionis inunctum vel illitũ hoc præstare perhiberi. Vt vt sit, alij experiri poterũt, scio si alios viuos Vespertilioes in vas cũ cedria infundere, & ad eundem vsum seruare. Tribuunt etiam similes effectus, sed falsò albathe sanguini, id est, chamæleonis, & ranunculi viridis, quem calampitem vocat. Aliam medicinã ex sanguine Vespertilionis proponit h. Plinius, sed vt ipse faceret, magicam: Etenim, magi,

inquit, *Vespertilionis sanguine contacto vire in totum annũ caueri dolorem grauium.* Et paulò aorè; *grauissimũ vultũ illos appellatur, hinc re si sit aium, disceps Vespertilionis sanguine, etiã illis & stre subuenire.* Idè Marcellus Empericus suo testimonio confirmare annititur. Auicenna cerebrũ Vespertilionis, vt Kiranides sanguinem cum succo Rhamni & melle illitum, ad suffusiones oculorum commendat, sed nondum planè cõfirmatas. Si mus araneus momorderit iumentum, fel Vespertilionis (docente Plinio) utiliter imponitur adiecto aceto. Apud Auicennam legitur Scerrazirac (Bellensis restituit Sizarach, exponitq; lac vel vrinam Vespertilionis) abstergendi vim habere, valdè calefacere, & curare vngulam, & albuginem. Alij è contra, ster-

cori Vespertilionis vim excæcant tribuunt, & aliquando cor eius & linguam, hydropobiam inducere testantur. Vulgò etiam vrina Vespertilionis venenosam quandam, & septicam habere facultatè existimatur; Ea tamen Ornithologus, sine noxa quosdam asperfos esse scribit. Dicit Psellus Platonius quod Canes, & Corui, & Galli conferunt ad vigiliam, etiam Philomela, & Vespertilio, & Noctua, atque ex his maxime caput, cor, & oculi. Ideo dicunt, si quis cor Corui, vel Vespertilionis super se portauerit, non dormitabit, donec deponatur. Idem facit caput Vespertilionis aridum, aligatum in dextro brachio vigilantis. Nam si ponatur super dormientem, fertur non excitari, donec depositum fuerit. Secundum autoritatem antiquorum Vespertilionum combustorum cineres, & Noctuæ cum vino potandos dabant, si nutrimentum lac fuisset determinatum, vel cũ aqua soluta mamma illinebant; neutrum tamen ego laudauerim: Importunitas enim hæc stomachum exterminat, & cibum corrumpit. Referunt rerum occidentalium scriptores, præsertim k. Pertus Martyr in Vraba noui orbis amplissima, provincia maximum esse fluuiũ, ex eiusque paludibus Vespertilioes noctu prodire Turribus non minores, & morsu lethali Hispanos infestare, idq; aliquos ex militibus, qui hocce morsus experti sint, testatos fuisse. Quinimò quosdam diem ex eo obuissè, tam diram atque atrocem vim morsus eorum esse aiunt. *Auctus tamen, inquit idem, prætor ciculus interroganti mihi de Vespertilionũ venenato morsu, resuli se fuisse inser dormiendũ à Vespertilioe demorsũ in talo pedis astate ob calorem detrecti, nec magis nocuisse, quàm si alterius animalis non venenosus deditus legus fuisset.* Morsus verò Vespertilionis siue venenatus est, siue veneni omnis expers curari traditur, vel aqua marina, vel alia calère, vel cinere tantũ feruente, quantũ tolerari potest, parte obuoluta, vel oblita. Rhafis, qui comederis, inquit, linguã aut cor Vespertilionis, fugies potiũ aqua, & morietur; Curabit qui alsũperit eodè modo, quo morsus canis rabidi sanatur: prouocabit in pri-

mi vomitũ cũ butyro, & aceto, & funder super caput ægri lac recens: & bezuar ei sunt cancri fluuiatiles. Traduntur aliæ quãplures Vespertilionis ab authoribus facultates, sed Vespertilioe proculdubio, ne dicam impie, quas etiam ipse Plinius homo Ethnicus sapere magiam dixit. Vnde admonitus lector fidem quantam volet, his adhibebit, quæ nos tamen, ne non omnia à nobis

fin. pan-
isopolis.

g. Lib. 3.
tract. 2.
cap. 74.
Auicenna
emendatus.

h. Lib. 30.
cap. 7.
i. eodè cap.
p. 10.

Scerrazirac
raco
Sizarach.
Ad vngula-
lam, & al-
buginem.
Stercoris
vfas.
Vrinæ vis

k. Libr. 4.
dec. 2.

Morsus
Vespert.
lionis cu-
ratio.

l. 29. c. 4

Sanguis,

Caput,

Cor.

nobis recitata quis queri possit, hic subtexere volumus. Huius generis, id est, *magica vanitatis* inquit l. Plinius, *propè videri possunt, quod tradunt, si ter circumvolatus domui Vespertilio viuis per fenestram inuerso capite infigatur, amuleum esse, reseruumq. onitibus circumlatum toties, & pedibus suspensum in superluminari.* Magi præterea tradunt Vespertilionis sanguinè collectu flocco, & mulieru capiti impositi libidinè mouere, si Sagittarium Sol, vel Luna permeet, tū Vespertilionis alas crematas, & oleo tritas febrientibus inungunt. Caput Vespertilionis aridum adalligatum somnum arceat. Atque hæc omnia ex Plinio. Eiusdem caput ex sublimi arbore, suspensum fugare tradunt locustas. Cor etiam exitum fornicarum prohibere tradit Cardano teste,

V S V S I N C I B O.

a. li. 6. Ge
og.b Exere,
236.3.

Vespertilionem, etsi impurus sit, & non solū lege Mosaica, sed etiā aspectu abominabilis, reperiuntur tamen, qui in cibum admittat: Etenim a Strabo author est, in *Borsippa* urbe *Babilonis, quæ Mesopotamiæ conuicta est, inter Euphratis conuerfiones, maximā esse Vespertilionum multitudinē, qui longè maiores sint, quā qui in caeteris locis capiuntur, eosq. in esum cōdiri.* Quin etiam qui historiam Nauigat. Orient. conscripserunt, in Insula S. Ioannis Vespertiliones asserunt reperi, non tantum esui aptos, verum etiam sapore, & obestitate gratissimos. Eos feruente aqua expilant, fiuntq. quales apud nos pulli Gallorum deplumati, carne admodum candida. b Scaliger Vespertiliones testatur, qui magna copia ab incolis insulæ Catigan in mari Sur sitæ, escitantur, *Aquila esse magnitudine, Gallinæ sapore.*

HIEROGLYPHICA.

Nutricia
typus.
Imbellis
& temere
audacis
typus.

Mulierem lactantem ac bene nutrientem significaturi Aegyptij, Vespertilionem pingebant. Sola enim inter omnes volucres hæc dentes, ac mammas habet, & magna cura suos foetus lactat. Iisdem imbecillum hominem, & temerè audacem monstrare volentes, Vespertilionem effingebant, quod hic, etsi pennas nō habeat, volat tamen. Ala Vespertilionis cum formica hominem signabat, qui se extra domum suam contineret.

P R O V E R B I A.

Vespertilio-
nes qui
dicantur,
a Li. Pandec.
dec. 21. tit.
de emtio-
nibus.
b in cōm.
de rer. sig.
Apologus
de Mergo
Vespertilio-
ne & Ru-
bo.

c In Aga-
thone,
d In Tri-
nuntio.

Vespertiliones prouerbialiter videntur appellari, qui grauati ære alieno luce domise continent, ne a creditoribus appellentur noctu prodeunt. a Plinianus: *Si quis stipulanti spōdeat, sanum esse, furem non esse, Vespertilionē nō esse &c.* Quidā hoc loco legunt pro Vespertilione *vespillonem*, aut *vespellelem*. b Alciatus inter Iureconsultos vndique; quod optimus putat Vespertilionē dictū (vt diximus) qui metu creditorū interdiu latitat, noctū prodit. Adagiū sumptū esse videtur ex Apologo quodā, siue Aesopi, siue alterius illum imitati (nā Aesopo indignus videtur) qui narrat Vespertilionē Mergū, & Rubum fociatatem inisse, vt confatis fortibus pariter negotiarentur. Vespertilionem contulisse pecuniam a feneratori bus mutuò sumptam, Mergum aliud quidpiam, Rubum vestem. Quum omnes è naufragio nudienataissent, Vespertilionem, metu creditorum interdiu latitare, noctū volare tantū. Mergum obliuere littora, ac subinde collum demittere in fundum, sicubi reperiat merces suas, vel eiectas in littus, vel in fundo hærentes: Rubum prætereuntium adherere vestibus, si quā fortè suam reperiat. Mhi tamen videtur Vespertilionis nomen, vt antè diximus ex Turnebo, & in fugitium seruum competere, qui noctū ab hero solitus sit sese subducere, latitatq. vbi periculum est, ne agnoscat. Nam mox proximo capite pro Vespertilione erronem ponit, ac fugitium. *Quam quis, inquit, stipulatur furem non esse, fugitium non esse, erronē non esse.* Prisci tamen ea voce secus vsi sunt, videlicet pro hominē ancipitis fidei, qui nec huius ordinis sit nec illius, cum vtroque tamen colludat. Vespertilio enim sic est vtrumq. vt nec inter volucres, nec inter mures planè locum habeat. Vnde c Varro, *factus sum Vespertilio, neque in muribus planè, neque in volucris sum.* Vespertilionis conuicium torqueri poterit, & in amantes, qui noctū obvagantur; quos d Plautus vocat latebricolas: *Elegans*, inquit, *despolia tor latebricolarum hominum corruptor.* Budæus in citatum paulò antè Pandectarum locum Vespertilionem verbum arbitratu esse circumforaneum, & ex formula venalitiuorum desumptum, pro eo, quem eandem Pandectarum author paulò antè myopem dixerat, id est, qui interdiu exiliter videt & vesperi iustam aciem habet, qui Larinè luscitiosus dicitur ab anium, Vespertilionem.

10 ut ei videtur, similitudine. Quod ut prober, e Martiani locum adducit ita scribentis, *Numero* *e Int. qui*
est Vespertilionem, aut aliâ turpem dederit hominem, idem sit? Iuris consulti autem (idem eodem
 loco inquit) aliquando eam sibi licentiam permittunt, ut verbis transalibus, & circumfraneis
 aut castrensis pro legitimis, & purè latinis viatûr, qui sit, ut difficilior sit interdum apud eos
 enarratio, cum ea verba apud authores non reperiantur. Ut autem Vespillo legatur pro lan-
 dapillario, sensui non congruit.

E M B L E M A T A:

Varias hæc, quas proximè de Prouerbijis attulimus significationes, easq; tropicâs Alcianus
 20 artificiosè hoc emblemate complectitur.

Vespere quæ tantum volitat, quæ lumine luscæ est.
Quæ cum alas gesserit, cætera muris habet,
Ad res diuersas trahitur, mala nomina primum
Signat, quæ latitant in tectis, & timent.
Inde, & Philosophos, qui dum cælestia quæerunt,
Caligant oculis, falsaq; sola vident,
Tandem ut versutos cum clam sitentur utrumq;
Acquirunt neutra quæ sibi paræ sitem.
Assumpsisse suum volucris ex Menæde nomen.
Socraticum authores Cherephonta ferunt.
Fusca viro facies, & Hridens vocula tali
Hunc hominem potuit commaculare nota.

Apud a Nicolaum Reufnerum aliud est Emblemata sub lemmate, MALA CAUSA SILE-
 30 DA, quod tale est:

Dum cultus superum spernunt, festumq; profanant,
Et leuibus fallunt tempus, opusq; iocis:
Protinus in volucres abeunt Menætes, has, quæ
A sero verum Vespere nomen habent.
Iamq; petunt tenebras, & solis numina vitant,
Tecta frequentantes, humia nocte volant.
Mordere os hominum, quàm turpia dicere præstas
Luce sacra solùm mens vacet, osq; Deo.

a l. 3 Em-
 bl. 16.

Æ N I G M A.

EX incertitudine, & ambiguitate naturæ Vespertilionis, quæ neque auis neque quadru-
 pes planè, utrumq; tamen quodammodo esse videtur, natum arbitror Ænigma, quod
 a Plato facit Vir non vir, videns nō videns, percussit, non percussit, lapide nō lapide,
 40 autem non auē, super arbore, non arbore. Cuius sensus est, hic Enochus luscus talictro excussit
 pumicem in Vespertilionem super sambuco. Cur enim Vespertilio iure auis non auis dicatur,
 abūdè a nobis suo loco est dictū, nempe quod alas, & volatum cū auibus, reliqua ferè omnia, ut
 dentes mammas, pilos, pedes &c. cum quadrupedibus communia habeat, & ut inquit Alcianus:

a l. de Rep.

Quod cum alas gesserit, cætera muris habet.

Ænigma hoc triplici sennariolo expressit b Petrus Crinitus:

Homo, non homo; videns non videns; alitem
Nō alitem, lapide non lapide; percussit
Cum super arbore, non super arbore degeret,

b li. 20. de
 honest. usq;
 pl. cap. 8.

De Vespertione aliud Sempronij ænigma legitur tribus hisce versibus expressum:

Nox mihi dat nomen, primo de tempore noctis,
Pluma mihi: non e st, cum sit mihi penna volantis
In tenebris scædo, nec me commisit diebus.

Vlyssis Aldrouandi A P O L O G I.

A Pologum non quidem Aescopi, sed alterius cuiusdam Aescopi simiæ de Vespertilionæ, Mergo, & Rubo, inter prouerbia tum recitauimus, quod ad significationes Vespertilionis declarandas faceret. Alius est huiusmodi, & ipse à natura ancipiti animalis petitus, ut & ænigma, quod præmisimus. Auibz cunctis exulare iussis edicto, Vespertilio dixit, se murem esse; rursus alio super exilio murium promulgato, auem se esse dixit. Perstringit Apologus versipelles quosdam, qui instar Prothei cuiusdam omnes pro re nata, & ex suo cō nodo vultus induunt, seque nunc hos, nunc illos simulant, temporì certè se commodantes, & foro, ut dicitur, uti scientes.

Versipelles denotat Vespertilio.

a Libr. 3. Varia Hist.

F A B V L O S A.

A Elianus Meneiades tres sorores fuisse, fingit. Leucippen, Aristippen, & Altihoen, quarum vna in Cornicem, altera in Vespertilionem, tertia in Noctua à Deo Baccho mutata sit, quòd scilicet hunc ipsum Deum, eiusque orgia contempsissent, Ouidius verò omnes simul in Vespertilionem versas fuisse fabulatur eandem ob causam:

*At non Alcithoè Mineias orgia censes
Accipienda Dei &c.*

Et paulò pòst:

*Finis erat dictis, & adhuc Mineia proles
Vrget opus, spernitq. Deum, festumq. prophanat.*

Et quibusdam interiectis:

*Iamq. dies exactus erat, tempusq. subibat,
Quod tu nec tenebras nec posse dicere noctem,
Sed cum luce tamen dubia confinia noctis,
Tectâ repensè quati, pinguesq. aræere videntur
Lampades, & rugulis collucens ignibus ædes.
Falsaq. seuarum simulacra vlulare ferarum.
Fumida iam dudum latitant per tectâ sorores
Diuersaq. locis ignes, ac lumina visant,
Dumq. petunt tenebras paruos membra per artus
Porrigitur, tenuesq. includunt brachia pennæ:
Nec qua perdidisti veterem ratione figuram,
Scire sinunt tenebra, non illas pluma leuauit.
Sustinere tamen se per lucentibus alis,
Conataq. loqui, minimam pro corpore vocem
Emitunt per agunq. leui stridore querelas,
Tectâq. non syluas celebrant, lucemq. perosa
Noctæ volant, seroque tenenti à vespere nomen.*

Et paulò pòst

*— potius de pellice natus
Vertere Maonios, pelagique immergere nautas,
Et laceranda suæ nati dare viscera matri,
Et triplices operrere nouis Meneidas alis.*

H I S T O R I C A.

Monachus moribundus à Vespertione sanatur.

M Onachi cuiusdam desperato morbo laborantis atque euentu insolenti, ac mirabili à Vespertilione fortè sanati, historia digna relatu mihi visa est. Solèr Vespertilionem instar culicum noctû dormientes aggredi; & quam parè detectam repererint, ausu imperterrito mordicûs impetere, dormientemq. exugere. Accidit itaque, ut de vita periclitans æger decuberet cænobita pleuritide, cû febre ardentissima coniuncta. Quare cum phlebotomia tanquam vnico præsidio summopere egeret, Chyrurgus bis tenuè scalpello icta vena, ne tantillum quidem sanguinis extraxit. Vnde pro iam iam morituro desertus erat à reliquis monachis, qui extremo ei vale dicto, curaturi sepulcrum abierunt. Ad deploratum, & quem iam è viuis excessifferebantur, postridiè manè reuertuntur, hominemq. viuum, & alacriorem solè-

10 tō, ac propē incolumen offendunt. Miraris ac cauam sciscitantibus, hanc refert, Vespertilionē noctū, detectum pedem mordicū arripuisse, venam aperuisse, sanguinem ad satiem vsque, & copiosum exuisse, saturum auolasse, vena relicta aperta, Breui itaque cænobita hic sanitati restitutus ad munia consueta redijt.

DE STRUTHIOCAMELO. Cap. II.

VIVM omnium rapacium, cum diurnarum, tum nocturnarum historia iam nunc ad calcem vsque perducta, non videbor ordinem nobis hactenus obseruatum, inuertere, si Vespertilioni, quem nocturnis ad neximus, Struthiocamelum, a quo Plinius de auib. scripturus, exorsus est, subiunxerim, fabulosiq. cum rapacibus, tum non rapacibus, quæ subsequuntur, prætulerim. Struthiocamelus. n. eodem modo vt Vespertilio, partim auem, partim quadrupedem refert, quippe qui nō vt quadrupes pennas habeat, vt non auis, sublime non volitet, nec pennas ad volandum vtilis gerat, sed vt currentem adiuuent. Denique qui bipes etiam sit tanquam auis, bisulcus tanquam quadrupes, cum digitos non habeat, vt aues, sed ungulas bipartitas, vt quadrupedes bisulci. Cum itaque in hoc conueniant Vespertilio, & Struthiocamelus, vt semiaues sint, & semi quadrupedes, iure merito historiae illius, huius adiungenda videbatur, eoque magis cum vterque genus non habeat proprium, ad quod potius possint reduci.

a Lib. 10.

Æ Q V I V O C A.

30 Struthiocamelus inter struthij herbæ nomenclaturis legitur apud Dioscoridem, cuius radicibus ad ciendos menses a Hippocrate vtiur. Hanc herbam quibusdam Ianariam dici scribit b Isidorus. Sunt qui struthium siue struthionem dictam velint, quoniam folia eius vtrinq. lan cinata pennas huiusce Auis æmulentur, nam, & aliæ plantæ a pennarū similitudine nomen habent, vt Filix, αἰτρίδις dicta, hoc est, alata, quia scilicet folia eius vtrinq. pennarum more, teste c Dioscoride digesta sint. Abietis item, & Sorborum folia Theophrastus singula tradit, consistare ex obliquis penna modo partibus, ac si omne vnū esset, habens lobos excisos ad nervū vsq. verum differunt, inquit, singula multitudine partū. Decidunt, sed totum foliū penna facie. Quod verò folia plantarum familia Struthij auis pennis dicantur, idem Theophrastus testis est, qui de arboribus Indię loquens, in India, inquit, arbor quædam gignitur, cui folium specie p. elongum, simile pennis Struthionum, quæ super galeis imponuntur longitudine duorum cubitorum. Struthiū 40 quoque genus est mali apud a Atheneum. Struthium item pro obscena parte virili in Mimis præsertim accipi solet, quandoquidem hæc corporis pars coniugium maximè promoueat, & debitis augeat incrementis Ego verò eam partem id nominis obtinuisse putem, quoniā Struthiones insigniter sint, vt dicemus, Venerci.

Struthio. camelus herba.

a Li. 1. de mor. mul.

b Lib. 17.

Orig. c. 9.

Filix ab

auiū pen

nis dicta.

c Libr. 4.

c. 178.

Struthiū

mali gen.

d l. 2. Dei.

pn.

Struthiū

pro men

sula.

Azida.

Afida.

Chafida.

a Cap. 39.

Struthia.

b Esaię

cap. 13.

Bath naa

miba.

Neamath.

Hiero.

S I N O N Y M A.

Non vno nomine (vt Latini ferē ac Græcis) Hebræis Struthiocamelus venit, sed pluribus, ijsq. adeo cōfusi, vt æquivoca potius, quā synonyma videantur. Azida iuxta Philologū Auis eadē est, quæ Struthio. Albertus Afida legit, per s, dicitque vocem esse Græcam, quæ ab alijs dicatur Chamæleon, sed pro Chamæleo scribendum est Struthiocamelus. Afida verò Hebraicum nomen, non Græcum esse videtur, nō tamen Afida ab Hebræis profertur, sed Chafida, & nominatur a a Iob vnā cum Neelasa Aue, quam Kimhi Pauonē, Chaldæus Gallum syluestrem interpretatur. R. Abraham putat esse Struza, id est, Struthionem bath iaana David Kimhi ponit in themate Ain, & exponit aues degentes in solitudine, quæ vocem lugubrem emittant. b Idem ait bath minorem esse, leanim maiores. Septuaginta. Sirenes transferunt, Hieronymus Struthiones. Animal esse aiunt semper solitudinis amans, quod cum pennas habere videatur, tamen de terra altius eleuari nequeat, quod Struthio. ni conuenit, vt & alij ferē scripturæ loci, in quibus Struthij fit mentio. Deuteron. 14. & Leuit. 11. Chaldaus interpres habet bath naamitha, Arabs neamath: Persa prætermisit, nimirum eandem vocem positurus, vt per versum totum fecit. Septuaginta interpretes σπυδοε, Neamath.